PAUTES PER A BIBLIOTEQUES RURALS DE MIDA PETITA

2025

Consejo de Cooperación Bibliotecaria

PAUTES PER A BIBLIOTEQUES RURALS DE MIDA PETITA

2025

ccb Consejo de Cooperación Bibliotecaria

Catàleg de publicacions del Ministeri: https://www.libreria.cultura.gob.es
Catàleg general de publicacions oficials: https://cpage.mpr.gob.es

Edició 2026

MINISTERI DE CULTURA

Edita:
© SECRETARIA GENERAL TÈCNICA
Subdirecció General d'Atenció a la Ciutadania,
Documentació i Publicacions

NIPO: 190-26-166-4

Disseny i maquetació: Tau Disseny

RESUM

6 Introducció

8 La biblioteca com a agent dinamitzador al medi rural

12 Criteris mínims de servei bibliotecari

16 Personal

20 Col·leccions

26 Equipaments i espais

38 Conclusions

---

40 **Annex I**
La presència de la cultura i les biblioteques a la legislació espanyola sobre el repte demogràfic

48 **Annex II**
Volum de la col·lecció segons el nombre d'habitants

---

52 Formulario para evaluación del cumplimiento de las pautas en bibliotecas rurales de pequeño tamaño

INTRODUCCIÓ

El Grup de Treball (GT) per al Pla d'especial atenció al medi rural, del Consell de Cooperació Bibliotecària (CCB), té com a objectiu general establir les bases d'un sistema que garanteixi, d'una banda, l'accés a la lectura i a la informació en petits nuclis de població i, de l'altra, la conservació de la memòria local i la seva promoció a través de l'àmbit digital.

Des de la seva creació, el GT ha centrat els seus esforços a millorar els serveis bibliotecaris per a poblacions petites, tant a través de biblioteques fixes com mòbils. Una de les recomanacions més significatives ha estat la modificació de la Llei reguladora de bases de règim local per reduir la població mínima requerida per a l'obligatorietat de l'establiment de biblioteques públiques de 5.000 a 2.000 habitants.[1]

Així mateix, s'han estudiat i proposat models viables de servei bibliotecari professional i de qualitat per a poblacions de menys de 2.000 habitants i àrees disperses, com ara les biblioteques escolars de doble ús i els bibliobusos.[2]

En aquesta línia d'acció presentem les *Pautes per a biblioteques rurals de mida petita*, que tenen com a objectiu establir i descriure els elements essencials per al funcionament d'aquestes biblioteques rurals, sempre des d'una perspectiva de sostenibilitat i tenint en compte la realitat dels mitjans de què disposa el medi rural.

---

1 CONSELL DE COOPERACIÓ BIBLIOTECÀRIA. *Informe del Grupo de Trabajo para el Plan de Especial Atención al Medio Rural* [en línia]. 2020. Disponible a: https://www.ccbiblio.es/wp-content/uploads/Informe-2020-GT-Especial-atención-medio-rural.pdf

2 CONSELL DE COOPERACIÓ BIBLIOTECÀRIA. *Informe del Grupo de Trabajo para el Plan de Especial Atención al Medio Rural* [en línia]. 2022. Disponible a: https://www.ccbiblio.es/wp-content/uploads/Informe2022_PLENO_GTPEAMR.pdf

Aquestes pautes estan dirigides a l'establiment i el desenvolupament de biblioteques rurals en localitats petites i àrees disperses, particularment en aquelles amb menys de 5.000 habitants i especialment en poblacions que tenen menys de 2.000 habitants. Aquestes localitats es caracteritzen per una baixa densitat, infraestructures menys desenvolupades, un accés limitat als serveis públics i una economia basada en el sector primari, però gaudeixen d'un estil de vida més pausat, relacions socials més properes i més contacte amb el medi natural.

Així mateix, aquestes pautes seran de gran ajuda per corregir els desajustos existents a les biblioteques ja creades i en funcionament.

Com indica el títol del mateix document, no es tracta d'imposar normes ni maneres de procedir a les biblioteques rurals de mida petita, sinó més aviat de suggerir i aconsellar. Aquestes pautes han de servir de guia orientativa, sense posar en dubte en cap moment les lleis ni els reglaments regionals vigents en matèria de biblioteques.

La seva utilitat rau en la senzillesa de les propostes, la sostenibilitat de les mesures i la facilitat de la seva implementació i el seu manteniment, sense comprometre la professionalitat, la pertinència, l'efectivitat, l'eficàcia, l'eficiència i la qualitat en el compliment dels objectius.

Les biblioteques són serveis vitals i no necessàriament requereixen processos complicats, equipaments costosos o inversions desorbitades per complir el seu propòsit de ser «servicios esenciales y básicos para las personas y las comunidades [...] presentes en todos los territorios, porque tienen un gran potencial para fomentar y articular la participación ciudadana».[3] Per tant, cada biblioteca rural que es trobi en una petita població ha d'estar alineada amb la resta dels serveis municipals en termes de dotació i sosteniment.

3 Compromiso de Urueña sobre la lectura en el medio rural (2023).

LA BIBLIOTECA COM A AGENT DINAMITZADOR AL MEDI RURAL

El tema fonamental del qual depenen la vida i el futur de la biblioteca rural —i que és l'origen de l'existència d'aquest GT per al Pla d'especial atenció al medi rural— és la despoblació i l'envelliment que pateixen els nostres pobles des de la dècada de 1960 i que actualment assoleix índexs preocupants, com es va analitzar al nostre primer informe de 2020.[4]

Un efecte positiu derivat d'aquest greu problema va ser l'aprovació del Compromís d'Urueña sobre la Lectura al Medi Rural (2023), el text més complet i compromès amb la missió i el desenvolupament de la biblioteca rural a l'Espanya actual. El document citat guiarà aquestes pautes, ja que estem convençuts que la cultura i la seva personificació a la biblioteca rural són essencials per afrontar el repte demogràfic.

4 CONSELL DE COOPERACIÓ BIBLIOTECÀRIA. *Informe del Grupo de Trabajo para el Plan de Especial Atención al Medio Rural* [en línia]. 2020. Disponible a: https://www.ccbiblio.es/wp-content/uploads/Informe-2020-GT-Especial-atención-medio-rural.pdf

Tot i això, el paper de la biblioteca en el problema de la despoblació rural amb prou feines es tracta a la legislació actual que pretén resoldre-la. Després d'una revisió exhaustiva dels textos legals de cadascuna de les comunitats autònomes, hem de constatar l'escàs compromís dels governs autonòmics amb el repte demogràfic. És prou comuna la manca de textos legislatius i normatius específics, o la limitació de les mesures a ajuts econòmics per renovar i mantenir les instal·lacions relacionades amb les energies renovables. Només algunes comunitats esmenten el paper cultural de les biblioteques al medi rural.[5]

La dinamització cultural és un factor clau en el desenvolupament social que parteix del caràcter identitari que té la mateixa cultura i que es veu acompanyat de la implicació de la comunitat. Aquesta no només participa en les programacions de qualitat que li proposen, sinó que també les reprodueix amb pràctiques *amateurs,* conjugant així present i futur amb l'herència patrimonial.

En aquest context, la biblioteca rural s'erigeix en el servei cultural principal dels nostres pobles, el més nombrós, proper, gratuït i accessible per a tothom. La biblioteca rural és un servei cultural i social essencial i bàsic. És l'instrument de les institucions públiques per a la democratització de la cultura i la lectura com a eines fonamentals per garantir la igualtat de drets i oportunitats, millorar la qualitat de vida i assolir el futur desitjat. La biblioteca cohesiona la comunitat, té cura dels seus valors i la projecta cap al progrés. Això és possible gràcies a la col·laboració interinstitucional, una planificació adequada i pertinent i la garantia de quotes de qualitat acceptables a partir d'un suport pressupostari suficient.

Per això, la biblioteca rural disposa de tota una gamma de serveis i actuacions que han d'anar més enllà dels seus murs, tenint sempre en compte l'àmbit global de la seva acció, dirigida a la totalitat de la ciutadania, sense cap discriminació pel que fa a ideologia, religió, raça, gènere, edat, condició social i econòmica i residència.

5 L'annex I d'aquestes pautes recull i comenta per territoris la legislació estatal i autonòmica sobre el repte demogràfic i la presència de la cultura.

El medi rural espanyol es caracteritza per l'envelliment, la despoblació i la dispersió poblacional. Cap d'aquestes característiques no ha de ser un obstacle perquè la biblioteca arribi a tots els racons i a totes les persones amb serveis de qualitat. «Allá donde no pueda proveerse una biblioteca pública estable, han de llegar los bibliobuses y otros servicios de biblioteca móvil para garantizar el derecho a la igualdad, así como la profesionalidad y la sostenibilidad de las prestaciones».[6]

La biblioteca rural és un element clau per a la dinamització cultural de la comunitat. No només proveeix de recursos les persones i col·lectivitats que els necessiten, sinó que també enforteix l'entramat social amb trobades intergeneracionals, cuida la memòria i la tradició locals, organitza capacitacions i formacions, etc. De la mateixa manera, la figura del bibliotecari és clau per la seva tasca mediadora i activadora social, i ha de disposar dels recursos adequats, gaudir de la consideració professional que li pertoca i rebre la remuneració precisa i suficient per exercir correctament la seva tasca. Més endavant es tractaran amb més extensió el tema professional, les col·leccions i els espais on es conserven i es pot accedir a aquests recursos, fonamentals per al desenvolupament de les comeses de les biblioteques.

El punt de mira de la biblioteca és la comunitat i les necessitats de les persones que la formen, tant conjuntament com individualment. D'aquí ve el seu caràcter universal, la promoció de la diversitat i el suport a les minories i els grups vulnerables (segons edat, gènere, situació econòmica, cultura, religió, etc.) per tal de propiciar la inclusió i la igualtat.

Així mateix, íntimament unit al concepte de ciutadania es troba el del territori on s'ubica la biblioteca, al qual cal associar també les localitats properes, de manera que el ric món de relacions que configuren la vida diària de les persones es trasllada a la biblioteca.

Si la majoria de les biblioteques rurals són municipals, la figura de l'ajuntament ha de ser clau com a agent institucional que vetlla perquè funcionin correctament. No s'ha de trobar sol en aquesta tasca, sinó que l'hauria d'ajudar

6 Compromís d'Urueña sobre la lectura al medi rural (2023).

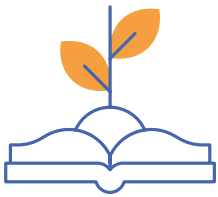
la col·laboració continuada amb la resta de les institucions amb competències bibliotecàries, en una unitat d'acció interadministrativa inqüestionable, regulada, fluida i prioritària amb la vista sempre posada en l'alta missió de la biblioteca rural.

Aquest mateix GT per al Pla d'especial atenció al medi rural del CCB, tant al seu informe de 2021 com al de 2022, proposa «profundizar en nuevas formas de gestión bibliotecaria en municipios de menos de 2000 habitantes, como las propias de las mancomunidades municipales de servicios, ya veteranas en nuestros pueblos para otros tipos de prestaciones; o el desarrollo de bibliotecas de doble uso, públicas-escolares, para la optimización de las bibliotecas de los centros educativos allí donde existan».

La biblioteca rural ha de tenir totes les novetats en comunicacions i tecnologies per reduir la bretxa digital amb les garanties degudes, tant en les connexions com en la capacitació digital, l'ensenyament en la interpretació de continguts i la visibilitat de les accions pròpies.

Tota biblioteca rural ha d'estar integrada en una xarxa territorial que l'ajudi i li procuri els serveis que no pot proporcionar per si mateixa, mitjançant els serveis bibliotecaris centrals de suport, sobre els quals aprofundirem en un altre punt d'aquestes pautes.

La biblioteca rural ha d'estar oberta a la participació en tots els programes i tendències nacionals i internacionals que, a cada moment, estiguin vigents i coincideixin amb els seus propis objectius, en benefici de la seva comunitat. Això inclou els objectius de desenvolupament sostenible de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides.

CRITERIS MÍNIMS DE SERVEI BIBLIOTECARI

Com s'ha avançat a la introducció, aquestes pautes tenen com a objectiu servir de guia pràctica fàcilment comprensible per establir biblioteques petites i bibliobusos, de manera viable i sostenible, sense comprometre els estàndards de qualitat propis d'un servei públic a la comunitat. Així doncs, en aquest apartat es fixaran els requisits mínims de servei que s'han de complir a totes les biblioteques públiques.

Un servei bibliotecari públic se sosté amb finançament públic i, per tant, és gratuït, de manera que ha de garantir la no-discriminació, la igualtat en l'accés i la diversitat en els seus continguts.

És fonamental tenir un **espai**, fix o mòbil, que aculli les persones que visiten la biblioteca i serveixi com a lloc de reunió, punt de trobada, lleure, feina i contacte personal. A més, cal disposar d'un horari d'obertura o un calendari de visites adequat, suficient i conegut per la comunitat a la qual serveix.

Un altre element fonamental és una **col·lecció** documental accessible que respongui a les necessitats d'informació, formació i lleure de totes les edats. Els continguts han d'estar actualitzats i presentar-se en diferents formats, adaptats a les necessitats del públic potencial pel que fa als temes i suports, incloent-hi materials destinats a col·lectius amb necessitats especials.

El **personal** és una peça clau, ja que actua com a mediador entre els continguts oferts i els usuaris. Aquest personal ha d'estar ben format i ser permanent, atès que és l'encarregat de gestionar, orientar, acompanyar i dinamitzar el servei.

Les biblioteques afronten diverses realitats i demandes com a centres d'informació i d'acollida, amb variacions significatives quant als recursos econòmics, tècnics i personals que condicionen la qualitat del servei que s'hi presta.

La implementació pràctica d'aquests tres elements bàsics (espai, col·lecció i personal) es materialitza als serveis bibliotecaris. Aquests serveis es poden considerar imprescindibles en qualsevol biblioteca rural de mida petita:

1. Servei de préstec a domicili personal o col·lectiu

Aquest servei, el més utilitzat, és la pedra angular que defineix les biblioteques des de fa anys. És la fórmula més pràctica i flexible per garantir l'accés als documents. Tot i això, també és fonamental considerar la consulta a sala, l'accés a internet i el servei de wifi.

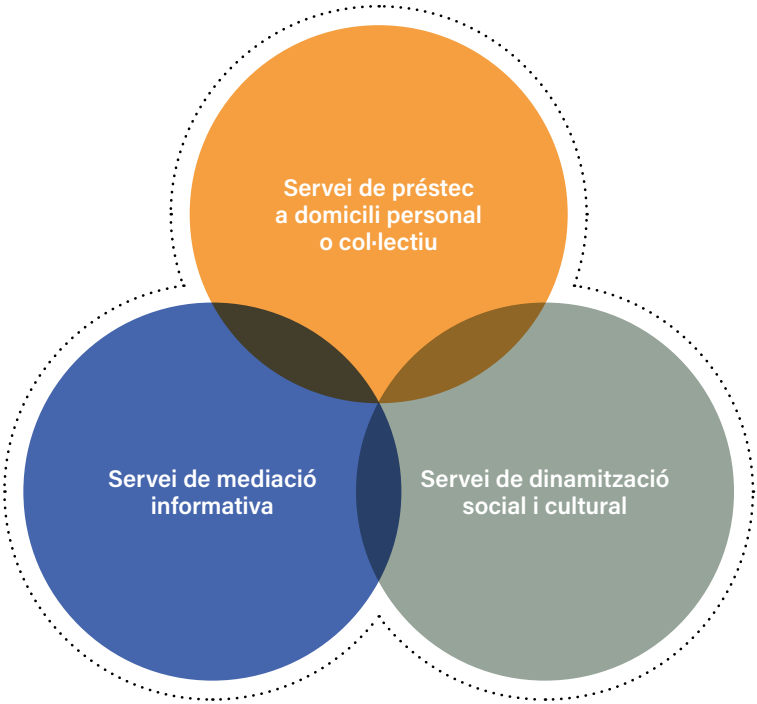
2. Servei de mediació informativa

Aquest és el servei d'atenció al públic més tradicional, bàsic i determinant, basat directament en les necessitats dels usuaris. Utilitza tant els continguts de les col·leccions de la biblioteca com els presents a fonts externes, a més dels recursos i les habilitats professionals del personal bibliotecari.

3. Servei de dinamització social i cultural

Aquest és un servei eminentment inclusiu, gestionat pel personal bibliotecari o altres especialistes. La biblioteca actua com a mitjà per arreplegar i difondre el coneixement, les diverses manifestacions culturals i l'entreteniment de qualitat. La realització d'activitats de diferents tipus, adreçades a diversos públics, converteix la biblioteca en el motor cultural, social i de coneixement de la comunitat a la qual serveix.

El funcionament d'aquests tres serveis transforma la biblioteca, tant en el seu propi espai com més enllà, en un referent cultural i un punt de trobada que dinamitza comunitats i col·lectius.

PERSONAL

El personal exerceix un paper crucial com a mediador entre la biblioteca i la comunitat a la qual serveix, especialment en biblioteques rurals de mida petita, on una sola persona assumeix múltiples rols definits per la normativa professional.

La mida reduïda d'aquestes biblioteques sovint implica que operin amb un únic professional, sense que això comprometi l'oferta d'un servei complet i d'alta qualitat. Per assegurar aquest objectiu, és essencial que la biblioteca estigui integrada a una xarxa que pugui complementar els seus recursos i serveis a través dels serveis centrals de suport bibliotecari.

1. Requisits i habilitats

El personal ha de tenir habilitats especialitzades en biblioteconomia o altres camps relacionats. Aquestes habilitats són fonamentals per a la gestió eficaç de la biblioteca. En cas que el personal no compti amb les competències necessàries és imprescindible que rebi una formació adequada i actualitzacions periòdiques. No tothom pot assumir el rol de bibliotecari; cal un coneixement específic i una dedicació exclusiva a les tasques bibliotecàries per garantir un servei d'alta qualitat.

2. Reconeixement i valoració

És imperatiu que el professional a càrrec de la biblioteca es reconegui i es tracti com a tal dins de l'administració de què depèn. La seva posició ha de ser valorada de la mateixa manera que altres rols especialitzats dins l'estructura organitzativa. La singularitat i la importància de les seves funcions, així com la seva rellevància a la comunitat, justifiquen que la seva posició i les seves condicions laborals gaudeixin del respecte, la consideració i la dignitat que mereix.

3. Titulació i supervisió

Atesa la diversitat de funcions que recauen sobre una sola persona, que inclouen la gestió, l'anàlisi de resultats i la presa de decisions estratègiques, seria desitjable que es requereixi una titulació universitària de nivell mitjà, com ara un tècnic amb categoria A2. En absència d'aquesta titulació, la figura del tècnic auxiliar de biblioteca[7] podria ser operativa, sempre que compti amb la supervisió contínua i el suport de la xarxa bibliotecària a la qual pertany.

4. Responsabilitats específiques

Les funcions específiques del personal d'una biblioteca rural petita comprenen:

- Gestió integral de la col·lecció, des de la selecció i adquisició fins al registre, catalogació, ordenació, circulació, conservació, esporgada i avaluació.
- Planificació, gestió i avaluació de recursos, serveis i sistemes d'informació segons les necessitats de la comunitat a la qual serveix.
- Facilitació de l'accés a la informació, tant de la col·lecció interna com de fonts externes.
- Cerca i recuperació d'informació i registres a altres bases de dades a través d'internet i de la participació en xarxa.
- Avaluació de les necessitats, les expectatives, les demandes i la satisfacció dels usuaris.
- Promoció activa de la col·lecció i foment del seu ús mitjançant activitats culturals i educatives.

7 No s'ha de confondre l'auxiliar de biblioteca amb l'auxiliar administratiu, ja que, a banda que no hi ha cap coincidència en les funcions que compleixen (el primer és especialista en coneixements bibliotecaris i el segon en administració general), tampoc no s'enquadren en la mateixa categoria professional (l'auxiliar de biblioteca és C1, mentre que l'auxiliar administratiu és C2).

- Utilització i aplicació d'eines tecnològiques i funcionalitats que ofereix la xarxa, com ara el programari lliure i les aplicacions web.

- Aplicació i participació en els programes de la seva xarxa bibliotecària, a més de recopilació de dades estadístiques relacionades i d'altres que li siguin demanades.

- Col·laboració en projectes col·lectius amb biblioteques similars per a iniciatives conjuntes.

Supervisió i suport

- Importància de la xarxa bibliotecària:
  - La biblioteca ha d'estar integrada en una xarxa que complementi els seus recursos i serveis.
  - El suport de la xarxa bibliotecària és essencial per a l'operativitat del personal.

- Col·laboradors: el personal bibliotecari titular sempre haurà de supervisar la presència de becaris o voluntaris. Aquests col·laboradors no poden assumir funcions essencials, però poden assistir en tasques secundàries sota la guia i la supervisió del personal capacitat.

6. Formació contínua

La formació i actualització professional del personal bibliotecari serà continuada, amb el suport de la seva administració i dels serveis bibliotecaris centrals de suport.

COL·LECCIONS

La col·lecció bibliogràfica, com hem vist al principi, és juntament amb el personal i l'espai un dels tres elements clau per al bon funcionament d'una biblioteca.

Independentment del format, la col·lecció és essencial per facilitar l'accés a la informació, promoure el coneixement i donar suport a l'educació continuada. A més, té un paper crucial en la reducció de les disparitats socials i econòmiques, en la dinamització de la vida comunitària, en el suport als estudis formals, en la promoció de la lectoescriptura i en la millora de la qualitat de vida de la població.

La gestió professional d'aquestes col·leccions n'assegura la selecció i l'ús adequats, cosa que n'optimitza els beneficis i amplia les oportunitats de desenvolupament dels usuaris de la biblioteca.

1. Característiques generals

La col·lecció ha de ser universal, és a dir, atendrà tots els interessos de la població sense limitacions ni cap mena de discriminació. Només el professional preparat per gestionar-la, sigui de la biblioteca o dels serveis centrals bibliotecaris de suport de la xarxa bibliotecària en la qual està integrada, tindrà total autoritat sobre el seu disseny, tot i que, per fer-ho, haurà d'observar les necessitats i característiques de la seva comunitat, com ara la demografia o els trets culturals.

Per tant, la col·lecció serà plural en continguts, però també en suports, per atendre un altre dels seus principis fonamentals: facilitar l'accessibilitat. Els gèneres i les formes editorials seran tan variats com calgui per complir els objectius de la biblioteca.

Exceptuant els documents que es considerin patrimoni bibliogràfic i la col·lecció local, la resta dels materials de la col·lecció bibliotecària ha de ser considerat com a material fungible, mai inventariable. La biblioteca, com a ens viu, ha d'evolucionar de forma continuada i en paral·lel al desenvolupament de la societat a la qual serveix, no només amb l'adquisició d'exemplars nous, sinó també amb l'esporgada dels exemplars que ja no s'utilitzen o estan desfasats o deteriorats.

Per tant, la col·lecció ha d'estar constantment actualitzada perquè els continguts segueixin el ritme vital de la comunitat, amb una combinació permanent entre noves adquisicions i descarts documentals.

2. Gestió

El personal bibliotecari —de la biblioteca o dels serveis centrals bibliotecaris de suport de la xarxa bibliotecària en la qual està integrada— ha d'establir la política d'adquisicions i esporgades segons els objectius de la biblioteca i les necessitats de la comunitat.

La revisió ha de ser periòdica, a partir de les dades pròpies del funcionament de la biblioteca i de l'evolució del grup social que resideix on s'ubica.

A la política d'adquisicions sempre es recolliran criteris de qualitat en els continguts, els suports i els mitjans virtuals, l'actualitat i la perdurabilitat.

La col·lecció comptarà amb mesures de conservació i instal·lació que permetin la preservació adequada dels documents segons la previsió temporal de la seva estada a la biblioteca.

3. Selecció

La selecció de materials i de fonts informatives ha de seguir criteris objectius de qualitat i ajustar-se a l'oferta editorial, als recursos disponibles tant propis com externs, a les polítiques de col·laboració amb altres entitats, a les necessitats de la comunitat, a les desiderates dels usuaris, al rendiment de la col·lecció i a la disponibilitat pressupostària.

En cap cas hi haurà ingerències externes al personal bibliotecari per a la selecció dels materials que integren la col·lecció. Només el personal responsable de la biblioteca té la facultat de decidir els materials que s'incorporen o esporguen, a partir de l'aplicació dels seus criteris professionals, tendents únicament a l'assoliment dels objectius de la biblioteca al seu càrrec, cosa que no treu l'admissió de suggeriments per part de la comunitat a la qual serveix per estudiar-los. La gestió continuada d'una col·lecció no pot estar obstaculitzada per una manca de previsió pressupostària, ni pel desviament de fons a altres partides, ni per l'absència de dotació suficient, ni per una gestió administrativa interminable, ni per ingerències o interessos externs a la biblioteca per a la gestió del pressupost en una direcció documental que no sigui la fixada pel personal bibliotecari. Atesa la rellevància de la col·lecció per a la biblioteca, aquesta ha d'estar fora de perill de qualsevol contingència que en debiliti la utilitat, la funció i el desenvolupament normal.

La fluïdesa en les noves adquisicions és imprescindible per a la rendibilitat pressupostària, funcional, social i econòmica. El mateix sentit s'aplicarà als accessos en línia, als aparells reproductors i a les connexions precises, estables i capaces.

4. Aspectes quantitatius i qualitatius

Es recomana mantenir una ràtio d'entre 1,5 i 3 documents per habitant, índex que ha de ser més elevat en poblacions petites. No obstant això, la seva capacitat de mantenir-se actualitzada mitjançant la incorporació constant de noves adquisicions és més important que la mida total de la col·lecció.

De les diverses ràtios existents per establir la mida adequada de la col·lecció segons el volum de població, les més ajustades a la realitat del medi rural serien les següents:

- Localitats amb menys de 1.500 habitants: 3,5 documents per habitant.
- Localitats que tenen entre 1.500 i 3.000 habitants: 3,3 documents per habitant.
- Localitats que tenen entre 3.000 i 5.000 habitants: 2,7 documents per habitant.

En qualsevol cas, una col·lecció mínima no hauria de ser inferior als 2.500 títols, independentment de la mida de la població.

5. Formació de les col·leccions

L'evolució de la col·lecció passa per tres etapes: la creació, el desenvolupament i el manteniment. Des d'una col·lecció fundacional s'han d'assolir el nombre, la diversitat i la idoneïtat de les obres que permetin un funcionament normal de la biblioteca per satisfer els criteris esmentats, de manera que, una vegada conquerida aquesta etapa de normalitat, s'aplicarà un manteniment continuat per assolir un creixement zero, a partir de sengles desenvolupaments paral·lels i sistemàtics de la selecció positiva (adquirir) i de la selecció negativa (esporgar).

A més d'assegurar la universalitat en els continguts, la col·lecció haurà de representar els diversos grups d'edat, de manera que el 70 % s'adreçarà a la població adulta i juvenil i el 30 % a la infantil. Tanmateix, tot això estarà supeditat a la realitat demogràfica de la comunitat: els possibles augments de temes, suports i tècniques editorials s'adaptaran segons els grups predominants, sense oblidar mai les minories, amb especial rellevància en el cas dels infants, la gent gran i els grups d'altres cultures.

6. Esporgades

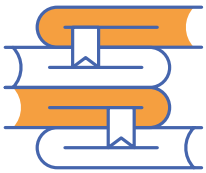
Com hem vist, cal esporgar de manera constant i sistemàtica per mantenir l'equilibri i la qualitat de la col·lecció. Es dirigirà especialment a les obres deteriorades, obsoletes i sense ús, a les quals prèviament es concediran segones oportunitats. La primera destinació de les obres esporgades seran els usos fora de la biblioteca (donacions, mercats ambulants...), fins a arribar al reciclatge com a solució final.

Una col·lecció sana té un 10 % anual d'esporgada.

7. Col·leccions especials

L'existència de col·leccions especials també està prevista i respon a criteris com l'antiguitat de les obres, la temàtica local, les necessitats de grups específics, els duplicats... Aquestes col·leccions es conservaran sempre i, pel que fa a possibles variacions, augmentaran si calgués.

Tots els aspectes i criteris relatius a la col·lecció tractats fins aquí són també perfectament aplicables a les biblioteques mòbils, de manera que es garanteix una gestió uniforme i adaptada a les necessitats del medi rural.

EQUIPAMENTS I ESPAIS

La vida de les persones continua tenint un vessant eminentment presencial i més si és al medi rural, on hi ha més oportunitats per gaudir d'una experiència social quotidiana més plena i enfortida, en la majoria dels casos, per un passat comú de diverses generacions i un ampli coneixement mutu entre les unitats familiars que l'habiten.

Els equipaments i espais bibliotecaris en àrees rurals al segle XXI parteixen de la necessitat de situar l'usuari a la base de qualsevol plantejament i prestar especial atenció a les diferents tipologies de públic, com ara les associacions, les empreses locals o els col·lectius juvenils.

També cal tenir en compte les prestacions que la biblioteca distribueix més enllà de les merament documentals o d'accés a la informació, com ara oferir un espai de trobada i de socialització, de cohesió i enfortiment de la comunitat, i potenciar aspectes relacionats amb la formació, l'aprenentatge, l'oci cultural i l'emprenedoria, entre d'altres.

Per tant, a qualsevol biblioteca s'han de preveure aspectes com el seguiment de les prescripcions tècniques bàsiques per a la ubicació i adequació de l'edifici bibliotecari i la disposició de les instal·lacions i els equipaments apropiats.

A més, l'accessibilitat de la biblioteca ha de ser present des d'un primer moment a la planificació general de l'edifici, que ha de complir sempre la normativa vigent.

En conseqüència, l'espai on es troba la biblioteca és clau per a la seva integració al ritme vital de la comunitat rural a la qual serveix. Cal recordar que, juntament amb el personal i la col·lecció, constitueix un dels pilars sobre els quals es construeix qualsevol servei bibliotecari de qualitat.

1. Ubicació

En el cas dels punts de servei bibliotecari estables, la biblioteca no s'ha de veure relegada a un lloc perifèric ni allunyat de la vida quotidiana de les persones, sinó que ha d'ocupar un espai cèntric dins de la localitat, amb bona accessibilitat i plenament reconegut tant per vilatans com per forasters.

L'edifici haurà de ser fàcilment identificable, haurà de complir amb la normativa d'accessibilitat universal en tot moment i, segons el tipus de localitat, disposarà a prop d'espai per a l'estacionament de vehicles.

Es recomana l'accés directe des del carrer i que la biblioteca s'ubiqui, preferentment, en una planta baixa. Si no, sempre serà en una mateixa planta i haurà de disposar d'ascensor.

La biblioteca no compartirà edifici amb altres serveis que perjudiquin l'exercici normal de les seves funcions.

En el cas dels bibliobusos, les seves parades han de complir els mateixos principis que acabem de mencionar: han de buscar sempre els llocs i els edificis més freqüents de reunió comunitària —com ara places, centres educatius, residències de gent gran, centres penitenciaris o centres de salut— o esdeveniments comunitaris —com fires o mercats. Així mateix, des de les parades esmentades, cada bibliobús tindrà accés als equipaments elèctrics i de xarxa de dades necessàries per al seu funcionament.

2. Espai interior

L'interior de la biblioteca ha de ser atractiu, diàfan, lluminós, pràctic i confortable, de manera que convidi tant a entrar-hi com a quedar-s'hi.

Seria recomanable, com a mínim, la diferenciació dels espais següents: una àrea per a la ubicació i consulta del fons general, una àrea infantil i familiar amb prestatgeries o calaixos (bucs) adequats per albergar-hi fons bàsics de matèries i imaginació, un espai per al treball en equip i un espai per a la lectura informal.

A més, el personal ha de disposar d'un espai de treball intern ben definit per desenvolupar-hi les seves funcions.

L'espai interior ha de ser flexible per acollir i adaptar-se a les diferents necessitats i permetre una modificació fàcil del mobiliari. Aquest espai s'ha d'adequar als diversos usuaris i les diferents necessitats d'adults, joves i infants.

L'espai interior també serà agradable, segur i confortable i estarà dotat d'una il·luminació i climatització adequades, a més d'altres condicions d'habitabilitat i servei pròpies de qualsevol edifici públic.

Sempre que sigui possible i el clima ho permeti, l'espai exterior limítrof a la biblioteca s'integrarà com a propi per fer-hi part de les activitats, en pro d'una major visibilitat i versatilitat dels seus serveis en general.

Quan la biblioteca es desplaci a altres entorns, com ara piscines, residències de gent gran o centres de dia, adaptarà les mateixes premisses a aquests nous espais.

La bona conservació de l'edifici és imprescindible per mantenir la biblioteca en les millors condicions. L'estat físic dels elements immobles (pintura, finestres, portes, etc.) s'haurà de revisar periòdicament.

Així mateix, cal conservar adequadament els espais compartits amb altres serveis, principalment les zones d'accés i les zones de serveis bàsics.

La biblioteca comptarà amb lavabos propis (WC) o els tindrà a prop al mateix edifici. Aquests han de complir les mesures de neteja i manteniment necessàries que garanteixin la seguretat, salubritat i comoditat dels usuaris. En aquest sentit, compliran la normativa per adaptar-los a les necessitats de les persones amb discapacitat i d'altres col·lectivitats socials com nadons, persones ostomitzades, etc.

Tot això s'aplicarà en el màxim grau possible en el cas dels bibliobusos, on l'espai interior reduït obliga a aguditzar les mesures dirigides a treure'ls el màxim rendiment.

3. Instal·lacions i equipament

Els materials, mobles, accessoris i altres components auxiliars fan possible el compliment del que hem comentat fins ara.

Instal·lacions bàsiques com una il·luminació suficient per al gaudi dels serveis bibliotecaris, una climatització que garanteixi el benestar, un paviment durador i fàcil de netejar, un cablejat elèctric i de dades adequat o mesures de seguretat i emergència que compleixin la normativa vigent són elements imprescindibles a les biblioteques des del dia d'obertura, igual que als altres edificis públics municipals.

Així mateix, els equips i el mobiliari s'han d'adaptar a les necessitats dels diferents grups d'edat, especialment de la infància i d'edat avançada.

Les rodes a les prestatgeries i la resta de mobiliari destinat a la col·lecció en facilitaran significativament el desplaçament per a la transformació constant dels espais disponibles.

La pertinença a una xarxa territorial exigeix que la biblioteca disposi d'equips informàtics precisos i una bona connexió, ja que aquestes xarxes comparteixen un catàleg col·lectiu i un carnet únic, l'administració dels quals se centralitza a través d'un programa integral de gestió bibliotecària. L'aprofitament dels serveis digitals, propis o externs a la xarxa en què s'integra la biblioteca, també fa imprescindible la dotació informàtica.

En aquest sentit, seria recomanable comptar amb una doble línia, tres ordinadors d'ús públic i un altre per a la gestió per cada mil habitants —juntament amb els perifèrics necessaris (impressora, lector làser de codi de barres, etc.)— i servei de wifi tant a l'interior com a l'exterior de la biblioteca.

Cal fer un seguiment i controlar l'estat físic de les instal·lacions i equipaments (mobiliari, equips informàtics, arcs de seguretat, etc.) per reparar-los o reposar-los segons calgui.

El manteniment i la conservació d'elements comuns a tots els edificis, com la il·luminació, les connexions elèctriques, els sistemes d'aigua i gas o el clavegueram, també s'han de tenir en compte.

Així mateix, els elements de seguretat, com les sortides d'emergència, els sistemes antiincendis, les farmacioles o els equips de reanimació cardiopulmonar (RCP) s'han de revisar periòdicament i mantenir en bon estat.

Els bibliobusos, per la seva banda, tindran com a mínim ordinadors portàtils. El nombre de portàtils i la diversificació d'ús dependran de la mida del bus, de la magnitud de les poblacions i del disseny de les rutes (fonamentalment del temps de visita a cada localitat). En aquest cas, es procurarà treballar en temps real amb una xarxa prou potent per funcionar amb el gran volum de dades que genera la gestió bibliotecària.

En el manteniment dels bibliobusos, caldrà tenir una cura especial amb els elements mecànics del vehicle i amb l'espai interior.

4. Superfície

La superfície que ha d'ocupar la biblioteca estarà determinada pel nombre d'habitants de la localitat, amb una dimensió mínima de 100 m^2 o, si no és el cas, 50 m^2 + 0,05 m^2/habitant.

En tot cas, les dimensions hauran de ser suficients perquè els serveis bibliotecaris compleixin perfectament les condicions de qualitat necessàries per a l'emmagatzematge de la col·lecció, la posada a disposició del públic i el

gaudi de les prestacions bibliotecàries bàsiques, a més de les que s'integren en el programa d'activitats de la biblioteca i les complementàries. Tot i que és aconsellable disposar d'un espai propi per fer-hi les activitats, l'administració titular de la biblioteca en procurarà un quan no sigui així.

5. Senyalística

La biblioteca serà visible, perfectament reconeixible i fàcilment localitzable gràcies a la imatge exterior. A la porta hi figuraran com a mínim la paraula «Biblioteca» i el seu cognom institucional (municipal, provincial...) al costat del nom propi del centre, en cas que n'hi hagi. El rètol serà tan llegible i distintiu com sigui possible.

La biblioteca figurarà en tots els indicadors d'adreces, edificis principals o serveis de la localitat en relació d'igualtat per facilitar-ne la localització i contribuir a la visibilitat i normalització en la vida diària del veïnat.

El camí fins a la biblioteca ha d'estar perfectament senyalitzat des que s'entra a l'edifici on es troba, igual que ho estaran les seccions i els serveis. Passarà el mateix amb la informació relativa a les activitats, els esdeveniments o els programes organitzats des de la biblioteca o a les seves instal·lacions.

A més, la biblioteca haurà d'incorporar els elements de senyalística que la facin més accessible a tots els usuaris: senyalització tàctil; pictogrames dels serveis bàsics; missatges als usuaris en format visual, tàctil i auditiu; elements de contrast cromàtic, etc.

Els bibliobusos tindran un espai reservat perquè puguin estacionar a les localitats que visitin. Aquesta reserva de l'aparcament, perfectament senyalitzada, ofereix una oportunitat per informar del calendari de visites i de les novetats que es vulguin difondre, amb la disposició de la informació necessària a la mateixa senyalística.

6. Horaris

El temps que la biblioteca romandrà oberta dependrà del volum de la població a la qual serveix i dels seus ritmes de vida, marcats per l'organització social, l'activitat econòmica, les tradicions i la cultura de la comunitat.

En qualsevol cas, la biblioteca romandrà oberta el màxim temps possible dins de les capacitats del servei. A més, els horaris s'han d'ajustar a les fluctuacions estacionals, que determinen el comportament de la majoria, per garantir que la biblioteca s'adapti a les necessitats canviants dels usuaris.

L'horari d'obertura al públic es concentrarà preferentment a les tardes com més petita sigui la localitat. Tot i això, les biblioteques de municipis amb centre escolar comptaran també amb horari de matí per atendre les activitats en col·laboració amb aquest.

Els temps mínims d'obertura seran els següents:

- Per a localitats de fins a 3.000 habitants: un mínim de 20 hores setmanals, de dilluns a divendres.
- Per a localitats de 3.001 a 5.000 habitants: un mínim de 24 hores setmanals, de dilluns a dissabte.

És fonamental reservar entre un **20 % i un 30 % de l'horari laboral del professional bibliotecari en biblioteques unipersonals per a activitats internes de la biblioteca**, com l'organització, la catalogació o la planificació d'activitats. Aquest temps serà addicional a l'horari d'obertura al públic.

7. Personal de serveis

Tot i que el tema del personal bibliotecari s'ha tractat amb més deteniment en altres apartats, convé recordar la necessitat de la presència i les funcions de dotacions professionals addicionals que complementin les seves tasques.

Així, juntament amb el personal bibliotecari, és essencial assegurar la presència de treballadors encarregats de la neteja, la seguretat, el manteniment general i informàtic i la gestió administrativa.

Aquestes funcions, que poden formar part dels serveis centrals de la localitat o compartir-se amb altres serveis de l'administració, són necessàries tant a la biblioteca com a la resta de les dependències municipals, atès que la neteja i el manteniment no són funcions bibliotecàries. Per altra banda, una gestió administrativa eficaç i pertinent millora ostensiblement les prestacions de la biblioteca i, per tant, la satisfacció general de la ciutadania.

8. Els serveis centrals bibliotecaris de suport

Quan parlem de serveis centrals bibliotecaris de suport ens referim als recursos i serveis que ofereixen als ajuntaments les administracions supramunicipals, gestionats principalment des de les diputacions o les comunitats autònomes, per tal d'aconseguir un millor funcionament i una millor optimització dels recursos bibliotecaris.

També se'ls coneix com a Central de Biblioteques, Servei de Suport o Centres Provincials Coordinadors, entre d'altres.

Els serveis centrals bibliotecaris de suport actuen com l'enllaç entre les administracions superiors responsables de les competències bibliotecàries i les biblioteques públiques municipals, i exerceixen un rol crucial en la planificació, el desenvolupament i el manteniment dels serveis bibliotecaris rurals.

La dispersió geogràfica dels nuclis de població no ha de ser un obstacle per garantir l'accés al servei bibliotecari. Cal recordar que tots els ciutadans, indistintament de si viuen en una zona rural o urbana, tenen dret als mateixos estàndards de qualitat pel que fa als serveis culturals.

El paper dels serveis centrals bibliotecaris de suport és fonamental per als municipis rurals com a eina per crear i mantenir serveis bibliotecaris de la major qualitat possible, com ara l'establiment dels estàndards i formats de recollida de dades estadístiques o el foment del seguiment de les dades que es comparteixen des d'administracions superiors. Es procurarà complir amb els estàndards i els terminis que s'hi indiquen.

Les funcions dels serveis bibliotecaris centrals en relació amb els municipis rurals són:

- La promoció dels serveis i l'orientació, si cal, sobre l'adquisició de col·leccions, la coordinació i la direcció del catàleg col·lectiu, la promoció de la formació professional contínua i la supervisió de la implementació del mapa de lectura pública, entre d'altres.
- La facilitació d'informació bibliogràfica selectiva, la gestió i la redistribució dels fons bibliogràfics i la coordinació del préstec interbibliotecari, entre d'altres.
- La promoció i coordinació del sistema bibliotecari en unitats territorials inferiors a la comunitat autònoma segons l'organització bibliotecària emanada de la legislació bibliotecària de cada territori.
- La coordinació dels processos tècnics d'acord amb els estàndards i les pràctiques establerts.
- La col·laboració en la implementació, el desenvolupament i el manteniment del programa integral de gestió bibliotecària, així com del catàleg col·lectiu del sistema en què s'integra el centre.
- El foment de projectes i programes de cooperació interbibliotecària.
- La promoció de la lectura en qualsevol de les formes: campanyes de promoció, concursos literaris i de lectura, clubs de lectura, trobades amb autors, etc.
- La col·laboració amb biblioteques escolars o un altre tipus de biblioteques.
- La coordinació de la xarxa de préstec interbibliotecari.

- La coordinació de la xarxa de préstec digital, així com el foment del seu ús i de tots els serveis digitals de què disposi el sistema bibliotecari en què s'integra cada centre.

Els serveis bibliotecaris centrals de suport, d'acord amb els ajuntaments, coordinaran el servei de bibliobusos, especialment als nuclis de població dispersos o en aquells que no tinguin una prestació bibliotecària fixa.

Les funcions dels serveis bibliotecaris centrals es poden implementar a les biblioteques rurals a través de:

- **Creació, implementació:**

  - Informació als ajuntaments sobre els requisits mínims d'un servei bibliotecari i com desenvolupar-lo.
  - Assessorament continu als ajuntaments.
  - Autorització de l'accés al sistema de lectura pública segons les característiques de la biblioteca rural i en pro de la qualitat del servei bibliotecari.

Les institucions supramunicipals han de contribuir al desenvolupament de les biblioteques mitjançant subvencions o altres formes de finançament en aspectes com ara:

- La reforma o rehabilitació dels edificis.
- La millora de l'accessibilitat.
- Les col·leccions i els recursos d'informació.
- L'adquisició de bibliobusos.

- **Seguiment del servei bibliotecari rural:**

  - Correspon als serveis centrals bibliotecaris de suport l'anàlisi de la informació sobre el funcionament de la biblioteca rural, els serveis i les activitats que duu a terme, la col·lecció i l'accés a la informació i les funcions que han de desenvolupar els professionals.
  - La recopilació de les estadístiques de les biblioteques rurals.

- La dotació de les biblioteques amb fons i col·leccions adequades, amb especial atenció a les obres sobre el municipi, els seus habitants, la seva història i les seves tradicions.
- La disponibilitat d'una oferta formativa anual àmplia i diversa adreçada al bibliotecari del medi rural.

Serveis d'accés als nuclis remots de població:

- Com a complement als serveis generals ja instaurats, fixos i mòbils, es pot donar suport a la implementació d'altres de manera remota i personalitzada —per exemple, a través d'una trucada de vídeo, telefonia de veu o correu electrònic— per atendre les necessitats informatives d'usuaris que no es poden desplaçar.
- Amb la mateixa filosofia, des dels serveis centrals de suport es pot fomentar l'adquisició de col·leccions per a clubs de lectura o lectures col·lectives i per a l'àmbit escolar. A més, es propiciarà la formació en aquest tipus d'activitats i l'enviament de coordinadors per als diferents clubs que es constitueixin, o es fixaran plataformes digitals per al seu desenvolupament com a complement al model presencial.
- De la mateixa manera, s'elaborarà i es posarà en funcionament un ampli programa d'animació lectoescriptora, especialment concebut per a les poblacions més petites i els centres escolars rurals.

La quinta

CONCLUSIONS

La biblioteca és un servei essencial, bàsic i imprescindible per a totes les comunitats, especialment les més petites. La seva important missió transcendeix l'àmbit cultural: actua com un agent d'igualtat, de preservació de drets fonamentals i de foment de la promoció social, cultural i econòmica, cosa que converteix aquests centres en el veritable cor de la comunitat. La biblioteca en protegeix el patrimoni, enforteix els llaços entre els seus membres i contribueix al benestar col·lectiu.

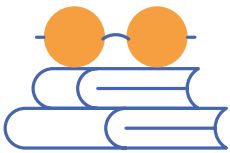
La reculada demogràfica al nostre medi rural s'acompanya de l'abandonament progressiu dels serveis públics i privats. En aquest context, la biblioteca no només s'ha de mantenir, sinó que s'ha d'establir allà on no existeix com a part de la solució al greu problema de la despoblació.

Cap comunitat, per petita que sigui, no hauria d'estar desproveïda de la protecció d'una biblioteca pública que treballi constantment pel seu desenvolupament i la seva salvaguarda. Garantir aquest servei és un dret inalienable de la població i una obligació constitucional dels poders públics.

Aquest document, «Pautes per a biblioteques rurals de mida petita», ha estat concebut per facilitar la creació de noves biblioteques i bibliobusos en aquelles àrees rurals on encara no són presents i per millorar les existents. El seu propòsit és demostrar que la sostenibilitat no està renyida amb la qualitat de les prestacions, la professionalització dels processos i la varietat dels serveis.

Dirigides fonamentalment a corporacions locals, aquestes pautes s'ofereixen com a eina pràctica i senzilla per fomentar la implantació de biblioteques, tant fixes com mòbils, a petites poblacions rurals. El seu enfocament se centra a atendre les comunitats més vulnerables, on més calen aquests serveis, i a establir les bases per reconstruir el que s'ha perdut.

Perquè una biblioteca no només preserva el passat d'una comunitat, sinó que en construeix el futur, aquestes pautes són una crida a l'acció, una invitació a portar el coneixement, la cultura i l'esperança a tots els racons del món rural.

Annex I.

LA PRESÈNCIA DE LA CULTURA I LES BIBLIOTEQUES A LA LEGISLACIÓ ESPANYOLA SOBRE EL REPTE DEMOGRÀFIC

Legislació Estatal

- Llei 45/2007, de 13 de desembre, per al desenvolupament sostenible del medi rural.

- Pla de recuperació, transformació i resiliència: 130 mesures davant el repte demogràfic.

https://www.miteco.gob.es/content/dam/miteco/es/reto-demografico/temas/medidas-reto-demografico/plan_recuperacion_130_medidas_tcm30-524369.pdf

El pla s'articula al voltant de deu eixos estratègics. El novè eix està dedicat a la promoció de la cultura. Aquest eix recull dotze mesures en què s'esmenta la dinamització cultural del medi rural, però no des de les biblioteques, sinó des de la iniciativa privada en actes culturals. Una altra mesura relacionada amb la dinamització cultural és la campanya d'animació a la lectura María Moliner. La resta de mesures es poden definir com a transversals, en què la biblioteca no es considera un equipament essencial en la dinamització del medi rural.

Legislació Autonòmica

Andalusia

- El Consell de Govern de la Junta d'Andalusia aprova mitjançant un acord, de 2 de maig de 2023, la formulació de l'Estratègia davant el desafiament demogràfic a Andalusia, actualment en procés d'elaboració. A les línies de treball contra la despoblació rural no s'esmenten les biblioteques.

- Decret 293/2009, de 7 de juliol, pel qual s'aprova el reglament que regula les normes per a l'accessibilitat a les infraestructures, l'urbanisme, l'edificació i el transport a Andalusia.

Aragó

- Llei 13/2023, de 30 de març, de dinamització del medi rural d'Aragó.

  El capítol IV del títol V, sobre equipaments i serveis, esmenta les biblioteques a l'article 67, apartat 3, dedicat als drets culturals al medi rural: «El Gobierno de Aragón impulsará el fortalecimiento de la red de bibliotecas de Aragón, mediante el fomento y promoción de los sistemas de préstamo, así como los sistemas de acceso y de lectura digital».

- Decret 19/1999, de 9 de febrer, del Govern d'Aragó, pel qual es regula la promoció de l'accessibilitat i la supressió de barreres arquitectòniques, urbanístiques, de transports i de la comunicació.

Illes Balears:

- No hi ha una legislació autonòmica sobre el repte demogràfic i la despoblació al medi rural, només un estudi demogràfic del medi rural a les illes de l'any 2021.

  https://www.caib.es/sites/ces/es/n/el_reto_demografico_de_las__islas_baleares/

- Llei 8/2017, de 3 d'agost, d'accessibilitat universal de les Illes Balears.

Canàries

- Hi ha una comissió del repte demogràfic amb diferents línies de treball, entre les quals no apareixen la dinamització cultural al medi rural ni les biblioteques.

- Llei 8/1995, de 6 d'abril, d'accessibilitat i supressió de barreres físiques i de la comunicació.

Cantàbria

- Estratègia regional davant el repte demogràfic i la lluita contra el despoblament 2021-2027. Esmenta les biblioteques a l'apartat dedicat a la cultura i el lleure: «Fomento del servicio de bibliotecas en las zonas rurales despobladas incluyendo el modelo de extensión de la biblioteca pública de doble uso, escolar y pública. Incremento del servicio de bibliobús y programas de envío a domicilio. Programas de acceso a los servicios virtuales de la red de bibliotecas públicas de Cantabria».

- Llei 3/1996, de 24 de setembre, sobre accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques, urbanístiques i de la comunicació.

Castella-la Manxa

- Llei 2/2021, de 5 de maig, de mesures econòmiques, socials i tributàries davant de la despoblació i per al desenvolupament del medi rural a Castella-la Manxa.

  Article 63: «Se fomentará el servicio bibliotecario en las zonas escasamente pobladas y en riesgo de despoblación, incluyendo medidas tendentes a la extensión del modelo de biblioteca pública de doble uso, escolar y pública, al incremento de los servicios de bibliobús, y programas de envío a domicilio de fondos bibliográficos de las bibliotecas públicas, así como a propiciar el acceso a servicios virtuales de la Red de Bibliotecas Públicas de Castilla-La Mancha».

- Llei 1/1994, de 24 de maig, d'accessibilitat i eliminació de barreres.

Castella i Lleó

- Redacció de l'avantprojecte de llei que aborda la despoblació i dinamització del medi rural.

- Llei 3/1998, de 24 de juny, d'accessibilitat i supressió de barreres.

Catalunya:

- Hi ha una iniciativa legislativa.

  Acord GOV/108/2022, de 24 de maig, en relació amb l'Agenda Rural de Catalunya.

- Decret 209/2023, de 28 de novembre, pel qual s'aprova el Codi d'accessibilitat de Catalunya.

Comunitat de Madrid

- Pla 2024 de reequilibri territorial i lluita contra el despoblament. Ajudes energètiques destinades a municipis que afronten el repte demogràfic.

- Llei 8/1993, de 22 de juny, de promoció de l'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques.

Comunitat Foral de Navarra

- Llei foral de Navarra 17/2003, de 17 de març, de desenvolupament rural.

  L'article 4, «Objetivos sectoriales de la política de desarrollo rural», no esmenta les biblioteques com a equipaments culturals al medi rural al punt 6, «En el ámbito de la política educativa y cultural».

- Llei foral 12/2018, de 14 de juny, d'accessibilitat universal.

Comunitat Valenciana

- Llei 5/2023, de 13 d'abril, integral de mesures contra el despoblament i per l'equitat territorial a la Comunitat Valenciana.

  Article 27: «Fomentar el servicio bibliotecario y programas de envío a domicilio de fondos bibliográficos de las bibliotecas públicas con planes específicos de animación lectora, así como el acceso a servicios virtuales de la Red de Bibliotecas Públicas de la Comunitat Valenciana, a partir de

programas de fomento de las bibliotecas rurales con líneas de financiación específicas y programas contra la exclusión digital».

- Llei 1/1998, de 5 de maig, d'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques, urbanístiques i de la comunicació.

País Basc

- Llei 10/1998, de 8 d'abril, de desenvolupament rural.

  L'article 3, «Objetivos sectoriales de la política de desarrollo rural de la Comunidad Autónoma del País Vasco», no esmenta les biblioteques com a equipament cultural al punt 4, dedicat a l'àmbit educatiu i cultural.

- Llei 20/1997, de 4 de desembre, per a la promoció de l'accessibilitat.

Extremadura

- Llei 3/2022, de 17 de març, de mesures davant el repte demogràfic i territorial d'Extremadura.

  Capítol X, «Cultura, turismo y deportes», secció 1a, art. 85.5: «La Junta de Extremadura promocionará y apoyará el sistema bibliotecario de Extremadura, posibilitando la total implantación de la red de bibliotecas municipales y garantizando la igualación en el acceso de los ciudadanos a los catálogos y servicios bibliotecarios. Asimismo, se continuará con la política cultural basada en el fomento de la lectura, mediante el desarrollo de programas de actividades que dinamicen la lectura, especialmente en las zonas rurales».

- Llei 11/2014, de 9 de desembre, d'accessibilitat universal d'Extremadura.

Galícia

- Llei 5/2021, de 2 de febrer, d'impuls demogràfic de Galícia. No esmenta les biblioteques.

- Llei 10/2014, de 3 de desembre, d'accessibilitat.

Principat d'Astúries

- Llei 2/2024, de 30 d'abril, d'impuls demogràfic

https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2024-11191

S'esmenta la cultura a l'article 49, títol IV, la redacció del qual s'inspira gairebé al peu de la lletra en la Llei 2/2021, de 5 de maig, de mesures econòmiques, socials i tributàries davant la despoblació i per al desenvolupament del medi rural a Castella-la Manxa:

Article 49.7: «Con el objetivo de implementar los servicios culturales en el medio rural, se fomentará el servicio bibliotecario en los concejos con especiales dificultades demográficas, incluyendo medidas tendentes a la implantación del modelo de biblioteca pública de doble uso, escolar y pública, a la implantación del servicio de bibliobús, y programas de envío a domicilio de fondos bibliográficos de las bibliotecas públicas, así como a propiciar el acceso a servicios virtuales de la Red de Bibliotecas Públicas del Principado de Asturias».

Article 49.8: «Se realizarán programas de actividades que dinamicen la lectura, especialmente en zonas rurales y concejos con especiales dificultades demográficas».

- Llei 5/1995, de 6 d'abril, de promoció de l'accessibilitat i supressió de barreres.

Regió de Múrcia

- Programa de rehabilitació energètica en edificis existents a municipis de repte demogràfic (PREE 5000).

- Llei 4/2017, de 27 de juny, d'accessibilitat universal de la Regió de Múrcia.

La Rioja

- Llei de 3/2000, de 19 de juny, de desenvolupament rural.

  En l'àmbit de la política educativa i cultural, l'article 4, titulat «Objetivos sectoriales de desarrollo rural», esmenta, al punt 9, apartat e): «Conseguir una adecuada, suficiente y equilibrada red básica de instalaciones y equipamientos educativos, culturales y deportivos para nuestra región». Quan parla d'equipaments culturals, no esmenta les biblioteques.

- Llei 1/2023, de 31 de gener, d'accessibilitat universal de La Rioja.

Annex II.

VOLUM DE LA COL·LECCIÓ SEGONS EL NOMBRE D'HABITANTS

Quadre resum

Es recomana mantenir una ràtio d'entre 1,5 i 3 documents per habitant, índex que ha de ser més elevat en poblacions petites.

Nombre d'habitants	Nombre de documents per habitant
Menys de 1.500	3,5
Entre 1.500 i 3.000	3,3
Entre 3.000 i 5.000	2,7

En qualsevol cas, una col·lecció mínima no hauria de ser inferior als 2.500 títols, independentment de la mida de la població.

Bibliografia

- ARROYO ORTEGA, Óscar. *Universalizar los servicios bibliotecarios públicos en España* [en línia]. Madrid: FESABID, 2021. Disponible a: https://www.fesabid.org/wp-content/uploads/informe-fesabid-Universalizar-servicios-bibliotecarios-Espana.pdf

- CONSELL DE COOPERACIÓ BIBLIOTECÀRIA, GRUP DE TREBALL DE PERFILS PROFESSIONALS. *Perfiles profesionales del Sistema Bibliotecario Español: fichas de caracterización* (2a ed.) [en línia]. 2019. Disponible a: https://www.fesabid.org/wp-content/uploads/2021/05/Perfiles_profesionales_del_sistema_bibliotecario_e.pdf

- CONSELL DE COOPERACIÓ BIBLIOTECÀRIA, GRUP DE TREBALL DE PERFILS PROFESSIONALS. *Propuesta de recomendaciones al pleno del CCB sobre el desarrollo de la formación continua en el Sistema Español de Bibliotecas* [en línia]. 2016. Disponible a: https://www.ccbiblio.es/wp-content/uploads/Recomanacionesfc_GT_Perfiles_Profesionales.pdf

- DEPARTAMENT DE CULTURA DEL GOVERN BASC. *Estándares para las bibliotecas públicas de Euskadi* [en línia]. 2012. Disponible a: https://www.euskadi.eus/contenidos/informacion/publicacion_profesional_biblio/es_def/adjuntos/estandares_BP_2012.pdf

- DIRECCIÓ GENERAL DE CULTURA - INSTITUCIÓ PRÍNCEP DE VIANA. *La dinamización del entorno rural en Navarra a partir de las bibliotecas y otros servicios culturales: conceptos, buenas prácticas y recomendaciones para la acción* [en línia]. 2018. Disponible a: https://www.culturanavarra.es/imagenes/documentos/la-dinamizacion-del-entorno-rural-en-navarra-202-es.pdf

- DIRECCIÓ GENERAL DE CULTURA - INSTITUCIÓ PRÍNCEP DE VIANA. *Mapa de lectura pública de Navarra* [en línia]. S/d. Disponible a: https://www.navarra.es/NR/rdonlyres/71B58F84-5245-4F3C-9BF1-A13BAFD42BE0/125095/MapadeLectura.pdf

- GENERALITAT DE CATALUNYA, DIPUTACIÓ BARCELONA. *Los nuevos estándares de biblioteca pública de Cataluña* [en línia]. 2008. Disponible a: https://biblioteques.gencat.cat/web/.content/tematic/el-servei-de-biblioteques/linies-dactivitat/planificacio-bib/mapa-lectura-publica/documents/estandards_cast.pdf

- GOVERN DE CATALUNYA. *Mapa de la lectura pública de Cataluña* [en línia]. 2014. Disponible a: https://biblioteques.gencat.cat/web/.content/tematic/el-servei-de-biblioteques/linies-dactivitat/planificacio-bib/mapa-lectura-publica/documents/MLPC_2014.pdf

- IFLA-UNESCO. *Manifiesto IFLA-UNESCO sobre Bibliotecas Públicas 2022* [en línia]. 2022. Disponible a: https://repository.ifla.org/rest/api/core/bitstreams/2c0a8fe5-72c9-4a0f-81e1-0692e6feb1c2/content

- IFLA. *Directrices de IFLA para el desarrollo profesional continuo: principios y buenas prácticas* (2a ed.) [en línia]. 2020. Disponible a: https://www.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/cpdwl/guidelines/ifla-guidelines-for-continuing-professional-development-summary-es.pdf

- MINISTERI DE CULTURA. *Las bibliotecas públicas españolas en cifras* [en línia]. 2023. Disponible a: https://www.cultura.gob.es/cultura/bibliotecas/bibliotecas-publicas-espanolas-en-cifras.html

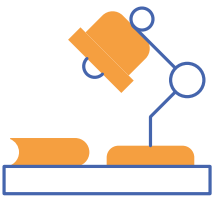
- MINISTERI DE CULTURA. *Pautas sobre los servicios de las bibliotecas públicas* [en línia]. 2002. Disponible a: https://travesia.mcu.es/server/api/core/bitstreams/b52f1409-7129-40bc-b862-17e1bd42aa3a/content

- MINISTERI DE LA PRESIDÈNCIA. *Estatuto básico del empleado público* [en línia]. Actualitzat el 28 de maig de 2024. Disponible a: https://www.boe.es/biblioteca_juridica/abrir_pdf.php?id=PUB-PB-2024-193

- STRINGER, Ian (coord.). *Pautas sobre bibliotecas móviles. Revisadas y actualizadas por el Grupo de Trabajo de la Sección de Bibliotecas Públicas de la IFLA* [en línia]. S/d. Disponible a: https://bibliobuses.com/wp-content/uploads/documentos/Pautas%20IFLA%20(Spanish).pdf

Autors

Equips d'estudi	Components de l'equip d'estudi
La biblioteca com a agent dinamitzador al medi rural	Paqui Padilla (Lorca) Manuela Busto (Castropol) Cristina Jerez (Pravia) Enrique Bravo Robles (Aguilar de Campoo)
Criteris mínims de servei bibliotecari	Rosa Díaz (Xunta de Galicia)
El personal	María Hernández Muñoz (Subdirecció General de Coordinació Bibliotecària)
Les col·leccions	Roberto Soto (Diputació de Lleó) Ana Lilia Sara (Cabezón de la Sal)
Equipaments i espais	Roberto Soto (Diputació de Lleó) Assumpta Carbonell i Joan Luna (Generalitat de Catalunya)
Col·laboracions	Jacob Serrano Donaire (Biblioteca Pública de Zamora) Silvia Pérez Aguirre (Subdirecció General de Coordinació Bibliotecària; Direcció General del Llibre, del Còmic i de la Lectura)

FORMULARI PER AVALUAR EL COMPLIMENT DE LES PAUTES PER A BIBLIOTEQUES RURALS DE MIDA PETITA

1. Dades Generals

Nom de la biblioteca

Adreça

Municipi

Correu electrònic

Adreça web

Telèfon

Incorporació a / Tipologia de biblioteca

Inspecció duta a terme per

Data

Contacte polític (nom i cognoms)

Telèfon

Correu electrònic

Contacte responsable (nom i cognoms)

Telèfon

Correu electrònic

Categoria laboral del responsable

Estudis

Data d'inauguració de la biblioteca

Horari d'obertura

Horari intern

Jornada laboral
Habitants
Extensió en m^2
Punts de lectura
PC
Fons (percentatges aproximats adults/nens; audiovisuals/llibres)
Catàleg (enllaç web i programari)

Superfície	Mínima de 100 m^2 o, si no, 50 m^2 + 0,05 m^2/habitant.
Documents	No inferior als 2.500 documents. Entre 1,5 i 3 documents per habitant. Les localitats amb menys de 1.500 habitants haurien de tenir 3,5 documents per habitant. Les localitats que tinguin entre 1.500 i 3.000 habitants haurien de tenir 3,3 documents per habitant. Les localitats que tinguin entre 3.000 i 5.000 habitants haurien de tenir 2,7 documents per habitant.
Horari públic setmanal	Fins a 3.000 habitants: mínim de 20 hores setmanals, de dilluns a divendres. De 3.001 a 5.000 habitants: mínim de 24 hores setmanals, de dilluns a dissabte. Entre el 20 % i el 30 % de la disponibilitat horària del professional bibliotecari de les biblioteques unipersonals s'haurà de dedicar exclusivament al treball intern de la biblioteca. Aquestes hores són complementàries a les hores d'obertura setmanals.

Personal contractat	Tècnic A2. En absència d'aquesta titulació, es contractarà un auxiliar de biblioteca, que haurà de disposar de la supervisió contínua i el suport de la xarxa bibliotecària a la qual pertany. Amb coneixement específic i dedicació exclusiva.
Serveis	Accés al document. Préstec a domicili de documents. Consulta a sala. Accés a internet. Servei de wifi. Mediació informativa. Dinamització social i cultural.

2. Personal

Titulació acadèmica, lloc, formació i horari

Personal bibliotecari		
Formació en biblioteconomia i documentació	Sí ☐	No ☐
Una altra titulació universitària	Sí ☐	No ☐
Formació acadèmica no bibliotecària		
Categoria professional		
Denominació del lloc de treball		
Hores setmanals de treball efectiu		
Dedicació bibliotecària exclusiva (total d'hores setmanals)		
Formació contínua (total d'hores anuals)		

Funcions

Gestió integral de la col·lecció	Sí ☐	No ☐
Planificació, gestió i avaluació de recursos, serveis i sistemes d'informació	Sí ☐	No ☐
Facilitació de l'accés a la informació	Sí ☐	No ☐
Cerca i recuperació d'informació i registres en altres bases de dades a través d'internet i de la participació en xarxa	Sí ☐	No ☐
Avaluació de les necessitats, expectatives, demandes i satisfacció dels usuaris	Sí ☐	No ☐
Promoció activa de la col·lecció i foment del seu ús mitjançant activitats culturals i educatives	Sí ☐	No ☐
Ús i aplicació d'eines tecnològiques: programari lliure i aplicacions web	Sí ☐	No ☐
Aplicació i participació en els programes de la seva xarxa bibliotecària	Sí ☐	No ☐
Col·laboració en projectes col·lectius amb biblioteques similars per a iniciatives conjuntes	Sí ☐	No ☐

Supervisió i suport

La biblioteca està integrada en una xarxa	Sí ☐	No ☐
La biblioteca disposa de personal addicional (col·laboradors, voluntaris, becaris)	Sí ☐	No ☐

3. Col·lecció

Ràtios de col·lecció per població

Població	Col·lecció/habitant
< 1.500 habitants	3,5 vol. / hab.
Entre 1.500 i 3.000 habitants	3,3 vol. / hab.
Entre 3.000 i 5.000 habitants	2,7 vol. / hab.
Població adulta i jove	70 %
Població infantil	30 %

Aspectes quantitatius

Població	Unitats físiques	
La col·lecció s'ajusta a la ràtio segons la població	Sí ☐	No ☐
La col·lecció per als adults s'ajusta a la ràtio establerta	Sí ☐	No ☐
La col·lecció infantil s'ajusta a la ràtio establerta	Sí ☐	No ☐

Aspectes qualitatius

Fons accessibles (lectura fàcil , audiollibres, lletra XL)	Sí ☐	No ☐
Fons destinats a minories ètniques (mètodes d'idiomes, literatura en altres idiomes, etc.)	Sí ☐	No ☐
Fons local	Sí ☐	No ☐
Lots de préstec destinats a col·lectivitats	Sí ☐	No ☐

4. Emplaçament, edifici, accessibilitat

La biblioteca és en un emplaçament cèntric o ben comunicat?	Sí ☐	No ☐
Disposa d'obertures cap a l'exterior (ventilació i il·luminació)?	Sí ☐	No ☐
Disposa d'accessos independents? Té garantit un funcionament independent?	Sí ☐	No ☐
Disposa d'una porta automàtica d'accés?	Sí ☐	No ☐
Ofereix una sensació de confort en tot moment?	Sí ☐	No ☐
Comparteix espai amb altres equipaments del municipi?	Sí ☐	No ☐
Seria recomanable compactar aquests serveis?	Sí ☐	No ☐
La ubicació de la biblioteca està senyalitzada al municipi?	Sí ☐	No ☐
La biblioteca està degudament senyalitzada a la façana?	Sí ☐	No ☐
La informació dels horaris de la biblioteca és visible des de l'exterior?	Sí ☐	No ☐
Hi ha una bústia instal·lada per a la correspondència?	Sí ☐	No ☐
Pot fer funcions de bústia de devolució de documents?	Sí ☐	No ☐
L'amplada de les portes és suficient perquè hi puguin passar les cadires de rodes (80 cm de pas lliure)?	Sí ☐	No ☐
Les instal·lacions transmeten una imatge general de neteja i ordre?	Sí ☐	No ☐
Hi ha algun element que obstaculitzi la circulació?	Sí ☐	No ☐

Aspectes de seguretat i higiene

Hi ha una farmaciola general ben proveïda que es revisa periòdicament i es reaprovisiona?	Sí ☐	No ☐
Hi ha recollida selectiva de residus?	Sí ☐	No ☐
Hi ha protocols d'emergència establerts?	Sí ☐	No ☐
Si hi ha rampes, són normatives?	Sí ☐	No ☐
Poden proporcionar plànols de la biblioteca (distribució, fitació, seccions i façana) o croquis?	Sí ☐	No ☐

Protecció contra el foc

Hi ha un sistema de detecció de fums?	Sí ☐	No ☐
L'edifici està sectoritzat amb portes tallafocs?	Sí ☐	No ☐
Hi ha una senyalització clara de les rutes d'evacuació?	Sí ☐	No ☐
Totes les sortides d'emergència estan lliures d'obstacles?	Sí ☐	No ☐
Si les sortides d'emergència donen directament al carrer i porten a espais on hi pugui haver presència de vehicles, hi ha barreres o senyals que identifiquin aquest possible ús i avisin de l'afluència de públic?	Sí ☐	No ☐

Paviments

El paviment és regular tant als espais públics com als privats?	Sí ☐	No ☐
És antilliscant?	Sí ☐	No ☐
Si hi ha catifes, estan ben fixades a terra i no es deformen?	Sí ☐	No ☐

Parets i obertures

Hi ha finestres, portes o mobiliari exposat d'accés públic fets de vidre o d'algun altre material fràgil que pugui tallar?	Sí ☐	No ☐
En general, les parets són regulars (inexistència de taques d'humitat, pintura homogènia, etc.)?	Sí ☐	No ☐
Hi ha una altura lliure de planta ≥ 2,65 m i en passadissos ≥ 2,10 m?	Sí ☐	No ☐

Escales

Hi ha baranes o passamans a totes les escales i als dos costats?	Sí ☐	No ☐
Estan a una altura d'entre 90 i 95 cm?	Sí ☐	No ☐
Hi ha un espai entre el passamà o la barana i la paret d'almenys 4 cm i d'entre 3 i 5 cm de diàmetre?	Sí ☐	No ☐
La barana o el passamà és rígid (no es deforma si se li aplica pes)?	Sí ☐	No ☐
L'altura màxima dels graons és de 16 cm i l'estesa mínima és de 30 cm?	Sí ☐	No ☐
Hi ha continuïtat entre el carregament de la biga i l'estesa de l'esglaó?	Sí ☐	No ☐
Hi ha un màxim de dotze esglaons sense replà?	Sí ☐	No ☐
Totes les baranes són impossibles d'escalar i estan ben protegides?	Sí ☐	No ☐
Si l'escala té barrots, estan separats com a màxim per 10 cm?	Sí ☐	No ☐

Ascensors

La cabina té unes dimensions d'1,40 m en el sentit de l'accés i d'1,10 m en el sentit perpendicular?	Sí ☐	No ☐
Els ascensors tenen un telèfon d'emergència?	Sí ☐	No ☐
Disposen de passamans a una altura d'entre 90 i 95 cm?	Sí ☐	No ☐
La botonera a la cabina i la botonera al replà tenen entre 100 i 140 cm d'altura?	Sí ☐	No ☐
Els botons inclouen lectura en braille o en relleu?	Sí ☐	No ☐
Les portes tenen una amplada de 80 cm i són automàtiques?	Sí ☐	No ☐
Tots els replans permeten el gir d'una cadira de rodes (1,5 m x 1,5 m)?	Sí ☐	No ☐
Hi ha un senyal acústic i lluminós per a l'arribada de l'ascensor i lluminós per al sentit del trajecte?	Sí ☐	No ☐

Il·luminació i visibilitat

Hi ha una il·luminació constant a totes les àrees?	Sí ☐	No ☐

Instal·lacions elèctriques

S'utilitzen lladres o adaptadors?	Sí ☐	No ☐
Tots els cables estan ben aïllats i protegits?	Sí ☐	No ☐
Es percep desgast o deteriorament en la protecció del cablatge?	Sí ☐	No ☐

Sanitaris

Hi ha almenys un lavabo adaptat per als usuaris (gir de la cadira: 1,5 m x 1,5 m; porta de 80 cm i amb obertura cap a fora o corredissa, manetes amb pressió o palanca; rentamans sense peu i amb mecanismes de pressió o palanca; dues barres de suport a una altura d'entre 0,70 m i 0,75 m —una de les quals abatible—; mirall amb la vora inferior a una altura de 0,90 m del terra)?	Sí ☐	No ☐
Disposen de recipients per a l'eliminació de residus (bolquers, compreses...)?	Sí ☐	No ☐
Estan equipats per poder canviar els bolquers a un nadó?	Sí ☐	No ☐
Hi ha sistemes automàtics o naturals de ventilació?	Sí ☐	No ☐

5. Aspectes funcionals

Ergonomia

Totes les àrees de treball estan ben il·luminades?	Sí ☐	No ☐
Els taulells o les taules de treball tenen 0,72 m d'altura, entre 0,70 i 0,75 m de profunditat i una amplada mínima d'1,40 m?	Sí ☐	No ☐
Es disposa de telèfon?	Sí ☐	No ☐

Aspectes formatius i legals

El personal responsable té formació mínima de batxillerat o equivalent?	Sí ☐	No ☐
Té alguna formació específica en biblioteconomia?	Sí ☐	No ☐
Té certificació en competències TIC o prou coneixements en l'ús de les TIC i en la recerca d'informació?	Sí ☐	No ☐

Té clares les seves funcions?	Sí ☐	No ☐
Disposa d'hores setmanals per a treball intern?	Sí ☐	No ☐
Disposa de contracte?	Sí ☐	No ☐
Té reconegudes les seves funcions al contracte?	Sí ☐	No ☐

Pressupost

L'ajuntament disposa de partides específiques per a la biblioteca (personal, adquisicions, manteniment, activitat)?	Sí ☐	No ☐

Pres. Ajuntament: _____ € Pres. Cultura: _____ € Pres. Biblioteca: _____ €

Quin percentatge representa del total del pressupost de Cultura?

Serveis

La informació sobre el catàleg de serveis de la biblioteca i les condicions és visible o està a l'abast?	Sí ☐	No ☐
Les condicions per obtenir el carnet de la biblioteca s'ajusten a les del sistema bibliotecari al qual pertany?	Sí ☐	No ☐
S'aplica la normativa sobre protecció de dades de caràcter personal?	Sí ☐	No ☐
Hi ha un reglament de la biblioteca?	Sí ☐	No ☐
Si n'hi ha, està aprovat per l'administració titular?	Sí ☐	No ☐
Hi ha preus públics per a determinats serveis?	Sí ☐	No ☐

Els serveis generals són gratuïts (consulta, préstec, internet)?	Sí ☐	No ☐
El servei de préstec té una normativa clara i coherent?	Sí ☐	No ☐
Hi ha comunicació fluida entre l'ajuntament i els serveis centrals de suport?	Sí ☐	No ☐

6. Organització d'espais i materials

Visió general

Hi ha una secció visible per a l'exposició de les novetats?	Sí ☐	No ☐
Les seccions d'adults i nens estan mínimament diferenciades?	Sí ☐	No ☐

Senyalització

Les diferents seccions estan ben senyalitzades?	Sí ☐	No ☐
Els armaris i prestatgeries estan convenientment senyalitzats?	Sí ☐	No ☐
L'organització espacial de les col·leccions ajuda a localitzar els documents?	Sí ☐	No ☐

Mobiliari per a adults

Les taules pensades per a usuaris poden ser utilitzades per persones en cadira de rodes (almenys una plaça per a cada tipologia d'ús)?	Sí ☐	No ☐
Les cadires tenen reposabraços?	Sí ☐	No ☐
Les cadires amb reposabraços s'adapten a l'altura de la taula per poder entrar-les a sota quan no es fan servir?	Sí ☐	No ☐

Les prestatgeries perimetrals tenen una altura màxima de 2,10 m?	Sí ☐	No ☐
Les prestatgeries interiors tenen una altura màxima d'1,80 m?	Sí ☐	No ☐
Hi ha una separació entre prestatgeries que sigui ≥ 1,50 m?	Sí ☐	No ☐
En general, les prestatgeries es troben en bon estat (estabilitat, no presenten curvatures...)?	Sí ☐	No ☐
Hi ha mobiliari específic per a CD, DVD, etc.?	Sí ☐	No ☐
Les revistes s'exposen en mobiliari específic?	Sí ☐	No ☐
Les taules tenen una altura entre 0,70 i 0,75 m?	Sí ☐	No ☐
En general, el mobiliari és resistent? Es neteja fàcilment?	Sí ☐	No ☐

Mobiliari infantil

Està adaptat a l'ús dels infants (altures, cantons arrodonits, etc.)?	Sí ☐	No ☐

Espai de formació TIC o ús de les TIC

És un espai de serveis centralitzat (en oposició a un sistema distribuït)?	Sí ☐	No ☐
Les pàgines d'inici dels ordinadors d'ofimàtica o d'internet aporten informació de valor afegit a l'usuari?	Sí ☐	No ☐
Hi ha sistemes que garanteixin l'ús dels ordinadors per part dels infants?	Sí ☐	No ☐
Hi ha sistemes que garanteixin la privadesa de l'usuari en l'ús de la informació i els equips?	Sí ☐	No ☐

Hi ha un control del temps que es fa servir el servei per garantir un ús equitatiu entre els usuaris?	Sí ☐	No ☐
Hi ha un servei de manteniment del maquinari contractat o establert?	Sí ☐	No ☐
Hi ha un servei d'actualització de programari i resolució d'incidències?	Sí ☐	No ☐
Es proporciona servei de wifi?	Sí ☐	No ☐

Equipament

Els ordinadors tenen mobiliari específic (passacables, suport al processador)?	Sí ☐	No ☐
Hi ha una impressora multifunció d'ús públic?	Sí ☐	No ☐
Hi ha ordinadors especialment destinats a l'ús infantil?	Sí ☐	No ☐

Seguretat del fons

Les sortides d'emergència tenen alguna alarma per alertar d'un ús indegut o il·lícit?	Sí ☐	No ☐
És possible llençar o passar llibres o documents a l'exterior?	Sí ☐	No ☐

Composició del fons

Es compleixen quantitativament els estàndards?	Sí ☐	No ☐
El fons d'adults és atractiu i està actualitzat?	Sí ☐	No ☐
El fons infantil és atractiu i està actualitzat?	Sí ☐	No ☐
Es compleix la proporció d'1:3 per al fons infantil i d'adults?	Sí ☐	No ☐

Activitats de foment de la lectura

Es fan, almenys amb periodicitat mensual, activitats d'animació a la lectura específiques per a infants?	Sí ☐	No ☐
Hi ha alguna activitat d'animació a la lectura pensada per a adults?	Sí ☐	No ☐

Observacions

Estadístiques

Hi ha recollida d'estadístiques diàries?	Sí ☐	No ☐
Es comptabilitza el nombre de visitants?	Sí ☐	No ☐
Es comptabilitza el nombre de préstecs?	Sí ☐	No ☐
Es comptabilitza el nombre d'activitats?	Sí ☐	No ☐
Es comptabilitza el nombre d'assistents?	Sí ☐	No ☐
És possible extreure informació de valor afegit (indicadors)?	Sí ☐	No ☐

Observacions

7. Observacions generals

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE CULTURA

Consejo
de Cooperación
Bibliotecaria